

УПАСВх № 240/08. 01.2018г

С Т А Н О В И Щ Е

относно дисертационен труд на тема: „Комплекс от промени в организма при активна физическа дейност и хиподинамия“, представен от Костадин Петков Каналев с научен ръководител проф. д-р Николай Бояджиев, дм за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по физическо възпитание, докторска програма „Физическо възпитание в образователната система“

Рецензент: проф. д-р Мария Василева Тотева

Хиподинамията е съществена характеристика на съвременния начин на живот, поради което много учени дефинират човека с термина „homo sedens“. Това състояние влияе върху здравния статус на индивида, поради което е обект на проучвания от широк кръг специалисти – лекари, физиолози, спортни педагози, психолози, кинезитерапевти и т.н. В този смисъл изборът на темата на настоящата дисертация има своята актуалност.

Трудът е разработен в 167 стр. в т.ч. 37 стр. литературни източници. Той е онагледен с 34 таблици и 3 фигури. Бобиографският списък е от 277 заглавия, от които 69 на кирилица и останалите на латиница.

Представено е подходящо въведение по проблема, след което е направен сравнително подробен литературен обзор. Той е главно в 2 направления – специфично въздействие на физическите упражнения върху организма и негативните последици от хиподинамията върху него.

Последователно и систематично са обсъдени ролята на физическата активност върху отделните системи, както и на негативните промени върху тях при състояние на хиподинамия. Задълбочено са коментирани резултатите на съвременни автори, както и класически изследвания. В края на обзора е направено

мотивирано обобщение на библиографския материал, като е било уместно този текст да бъде оформен като работна хипотеза, която липсва в труда.

Поставената цел е сравнително кратка. От нея произтичат 4 основни задачи.

Изследователската програма обхваща 322 студенти, разделени в 2 групи, терминирани от автора 203 „случай“ т.е. спортуващи и 119 д. неспортуващи – „контроли“. Изследвана е структурата на телесната маса и са тествани чрез анонимна анкета главно по отношение характеристиките на тренировъчните натоварвания и психосоматични показатели. Дефинирани са групи показатели от биоелектричния импеданс; компоненти на спортните занимания и тестове за изследване на психологически категории.

Използвана е подробна статистическа програма, включваща дескриптивен анализ; параметричен; непараметричен; корелационен; логистично регресионен; графичен.

При обсъждането на резултатите докторантът прилага сравнително рядко срещан подход, за който може да бъде поздравен. Той се изразява в пълен анализ на показателите от изследователската програма по отношение съответните раздели на половата принадлежност и влиянието на активната двигателна дейност. В края на първия и следващите части са изведени съответни изводи, които по най-добрия начин обективизират заключенията в отделните направления.

Направен е задълбочен коментар на влиянието на интензивността на тренировките, седмичната им честота и продължителност върху отделните компоненти на телесния състав. Оформя се заключението, че честотата на спортуване е основен фактор за ремоделиране на телесната структура, както и продължителността на активната спортна дейност, т.е. до и над 6 месец и до и над 1 година. Статистическата обработка установява, че след едногодишни тренировки телесната структура показва достоверни положителни промени – в различна степен изразени при отделните компоненти на телостроежа.

Оценявам много положително проучването на зависимостите между хиподинамията и паметта, концентрацията, стресът, депресията и тревожността. Установява се, че обездвижването води до по-изразени негативни последици върху почти всички психосоматични характеристики. Те показват и някои междуполови различия.

Дисертационната теза завършва с 5 основни извода, които са реален израз на изпълнението на задачите в изследователския проект.

За съжаление, не са направени препоръки, които биха могли да имат своята практическа насоченост.

Анализът на представения докторски труд позволява да се направят следните основни изводи:

- Разработена и приложена е богата изследователска програма относно ролята на физическата активност и нейните компоненти върху телесната структура и психосоматичния статус на индивида.
- Извършена е обективна характеристика на влиянието на хиподинамията в зависимост от половата принадлежност.
- Използвана е богата статистическа програма, която гарантира достоверността на резултатите.
- Комплексното изучаване на телостроежа и психическите промени при намалена двигателна активност предоставя научни данни за болестта на нашето съвремие.
- Получените резултати могат да бъдат успешно използвани от различни специалисти за подобряване качеството на живот на хората.

Допуснати са слабости, които нямат съществен характер, но е било уместно да се използва в по-голяма степен графично онагледяване.

Във връзка с проучването са отпечатани 3 статии.

Заклучение

Разработеният дисертационен труд на тема „Комплекс от промени в организма при активна физическа дейност и хиподинамия“ има оригинален характер. Той заслужава висока оценка предвид неговата голяма научно-приложна значимост. Въз основа на това с убеденост предлагам на Уважаемото научно жури да присъди на Костадин Петков Каналев образователната и научна степен „Доктор“ в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по физическо възпитание, докторска програма „Физическо възпитание в образователната система“

Рецензент:

Проф. д-р Мария Василева Тотева, дмн